

at sige, at vi fra Folketingsflertallets Side har vist en meget stor Imødekommenhed overfor Landstingsflertallet, og vi har vist denne Imødekommenhed netop paa Hovedpunkter. Jeg har i Fællesudvalget med Tilslutning fra mit Parti udtalt, at vi, dersom en Overenskomst om Grundloven derved kunde opnaas, vilde gaa ind paa at frafalde Kravet om at sætte Valgretsaldere til 21 Aar, imod at man saa fik den samme Valgretsaldere til begge Rigsdagens Ting, 25 Aar. Jeg har med Tilslutning fra mit Parti i Fællesudvalget gjort den Indrømmelse overfor Landstingsflertallet, at vi vilde lade Bestemmelsen om Landstingets delvise Uopløselighed blive staaende i Grundloven, som den staar der, imod at der i Grundloven indførtes en Bestemmelse, der henviste den endelige Afgørelse af et Lovforslags Skæbne til Referendum, saaledes at hvis der var Uoverensstemmelse imellem de to Ting om et Lovforslag, sendtes Forslaget ved Forslag til Beslutning ud til Afstemning blandt Folketingsvælgerne, og denne Afstemning skulde da have den Kraft, at hvis et Flertal af Folketingsvælgerne erklærede sig for den Affattelse, Lovforslaget havde faaet i Folketinget, skulde det kunne ophøjes til Lov. Jeg har altsaa udtalt, at vi var rede til at fravige Kravet om Ændring af Paragraffen angaaende Landstingets delvise Opløselighed, og jeg mener, at det er paa to Hovedpunkter, vi fra vor Side har vist os rede til at gøre Indrømmelser, og netop paa de to Hovedpunkter, om hvilke man vel maa sige, at Striden egentlig drejede sig. Endelig har jeg ogsaa — og det vil jeg have Lov til at nævne her — tilbudt at gøre den Indrømmelse, som jeg maatte antage, at man fra Venstres Side satte i høj Grad Pris paa, at Folketingets Valgperiode nedsattes fra 4 til 3 Aar. Naar vi nu snart i et Aars Tid har hørt Venstre ude om kring paa Møder næstenraabe sig hæse paa at kræve Valg til Folketinget hvert Øjeblik, forekommer det mig, at det maa opfattes som en stor Imødekommenhed fra vor Side, at vi vil give Lejlighed til saa hyppige Folketingsvalg som vel muligt derigennem, at Valgperioden for Folketinget nedsattes fra 4 til 3 Aar.

Efter at jeg har refereret disse Indrømmelser, tør jeg antage, at man vil give mig Ret i, at det er Indrømmelser paa meget væsentlige Punkter, ja, paa selve Hovedpunkterne, hvad Uoverensstemmelsen mellem Folketinget og Landstinget an-

gaaende Grundlovsforslaget angaar. Det var store Indrømmelser, vi gjorde, men fra Landstingets Side blev der ikke vist den allerringeste Imødekommenhed heroverfor. Vi gik videre med vore Indrømmelser. Regeringspartierne i Folketinget har erklæret, at i Tilfælde af, at man var i Stand til at opnaa Enighed om en retfærdig Valglov, vilde vi være rede til med Hensyn til Grundloven at strække os saa vidt, at der kunde være al mulig Udsigt til ogsaa at opnaa Enighed om Grundloven. Men det hjalp ikke, Landstinget var lige stejlt, og det endte med, at Landstinget fremsatte sit Ultimatum. Man sagde til os, at vi skulde straks acceptere Landstingets Standpunkt, og der var ikke nogen Vej udenom, og dermed var det klart, at ingen Overenskomst paa det Tidspunkt var mulig — jeg siger udtrykkelig: paa det Tidspunkt. Venstre krævede saa Afslutning paa Forhandlingerne i Fællesudvalget.

Fra Regeringspartiernes Side stod vi paa det Standpunkt, at vi ikke ønskede Forhandlingerne om Grundloven afsluttede, før vi saa, om der var Mulighed for at opnaa en retfærdig Valglov, der maaske vilde kræve Ændringer i Grundloven med Hensyn til Folketingets Medlemsantal og lignende. Vi mente, at i Tilfælde af at man kunde enes om en saadan Valglov, burde dens Virkeliggørelse ikke hindres derved, at man i Forvejen havde afsluttet Grundlovsforhandlingerne, saaledes at man, hvis den Valglov, man var blevet enig om, krævede Ændringer i Grundloven, igen skulde til at optage nye Forhandlinger om saadanne Ændringer. Vi ved jo, at det Apparat, der skal sættes i Gang, naar Grundlovsændringer skal foretages her i Danmark, er saa tungt og stort, at det er meget vanskeligt at faa det sat i Gang; det er jo et i højeste Grad konservativt Apparat, som er indrettet paa at bevare det, vi har, og at gøre det vanskeligt at faa noget nyt. Derfor ønskede vi, at Forhandlingerne om Grundloven blev ført videre jævnsides med Valglovsforhandlingerne; dersom der saa kunde opnaas Enighed om en Valglov, vilde det ogsaa være muligt at faa indført i det Grundlovsforslag, som laa til Behandling, de Bestemmelser angaaende Folketingets Medlemsantal m. v., som en retfærdig Valglov vilde kræve. Men ogsaa paa det Punkt var Landstinget stejlt, man gennemførte Sprængningen af Fællesudvalgets Forhandlinger, uden at nogen Enighed var opnaaet.

Hvad man fra Venstres Side — og det er jo Venstre, som har ført an i denne